

Calle Karlsson
Stabschef
Calle.Karlsson@Trelleborg.se
0410-73 39 35

Uppförande av uteförskola i Trelleborg

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Vid sammanträde den 31 maj 2018, § 81, behandlade bildningsnämnden förslag från Mikael Rubin (M) och Lars Mikkela (M) till kommunstyrelsen, där bildningsförvaltningen föreslås ges i uppdrag att ta fram underlag våren 2018 för att etablera en uteförskola snarast. Bildningsnämnden beslutade

att föreslå kommunstyrelsen att förslaget att bildningsförvaltningen ges i uppdrag att ta fram underlag för etablering en uteförskola snarast avslås,

att behov och möjligheter samt efterfrågan av en uteförskola bör utredas närmare som en del av uppdateringen av bildningsnämndens långsiktiga lokalbehov,

att en sådan utredning redovisar aktuell forskning kring uteförskolor, undersöker intresset hos vårdnadshavare för uteförskola samt på lämpligt sätt involverar barn i förskolan, samt

att skicka beslutet till servicenämnden och samhällsbyggnadsnämnden för kännedom.

Vid sammanträde den 25 mars 2019, § 16, beslutade kommunfullmäktige

att uppdra åt bildningsnämnden att utreda behov och möjligheter att etablera en uteförskola inom ramen för bildningsnämndens långsiktiga lokalförsörjningsbehov,

att undersöka intresset för uteförskola hos vårdnadshavare samt på ett lämpligt sätt involvera barn i planeringen, samt

att ärendet återkommer till kommunfullmäktige senast i september 2019.

Vid sammanträde den 12 juni 2019, § 126, beslutade bildningsnämnden

att uppdra åt förvaltningen att ta med frågan om uteförskola i nämndens/förvaltningens lokalförsörjningsarbete,

att skicka beslutet tillsammans med bildningsförvaltningens tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen, samt

att skicka beslutet tillsammans med bildningsförvaltningens tjänsteskrivelse till tekniska servicenämnden och samhällsbyggnadsnämnden för kännedom.

Av protokollsutdraget framgår det att bildningsförvaltningen har undersökt intresset för en uteförskola i samband med ordinarie föräldraenkät. En sammanställning av resultatet visade att en övervägande del av de som svarat är ganska positiva (43 procent) eller mycket positiva (24 procent) till att placera sitt barn på en uteförskola om sådan möjlighet fanns.

Uppdrag från kommunfullmäktige att etablera uteförskola

Vid sammanträde den 23 september 2019, § 204, beslutade kommunfullmäktige

att uppdra åt teknisk servicenämnd att i samverkan med bildningsnämnden uppföra uteförskolor som ett komplement till den ordinarie förskoleverksamheten,

att uppdra åt bildningsnämnden att lägga en beställning hos teknisk servicenämnd att under 2019 utreda alternativa platser för uteförskolor i tätorten och byarna, samt

att uppdra åt teknisk servicenämnd att i samverkan med bildningsnämnden uppföra den första uteförskolan i tätorten så snart som möjligt, dock senast under år 2021.

Beredning

Utegrupper som modell för att erbjuda uteförskola

Bildningsförvaltningen förespråkar en modell för att erbjuda uteförskola där vissa förskolor arbetar med utegrupper, snarare än att kommunen etablerar renodlade uteförskolor.

Som framgår av bildningsförvaltningens tjänsteskrivelse (daterad 2019-05-21, se bilaga) så är nivåerna av stresshormonet kortisol högre bland barn på renodlade uteförskolor. Mätningar har visat att ju yngre barnen är, desto högre är kortisolhalten. Den högre kortisolhalten, som sannolikt är förknippad med fysisk stress kopplat till barnens utevistelse i alla väder, tyder på att uteförskolor inte lämpar sig för de minsta barnen.

Vidare arbetar bildningsnämnden för att organisera förskoleverksamheten i större förskoleenheter. Även om bildningsförvaltningens intresseförfrågan i slutet av vårterminen 2019 visar att det verkar finnas ett intresse hos föräldrar av uteverksamhet, så är det osäkert om intresset är så stort att det finns förutsättningar att fylla renodlade uteförskolor. Bildningsförvaltningen har tidigare inte märkt av någon sådan efterfrågan.

Utegrupper för de äldre barnen (barn 2,5-3år och äldre) på flera förskolor, skulle innebära att uteverksamhet kan erbjudas på flera platser i kommunen.

Bildningsförvaltningen bedömer vidare att intresset sannolikt är större för en verksamhet där barnen är ute mycket, större delen av dagen, än av en renodlad uteverksamhet. Arbeta med utegrupper som en del av en större förskoleverksamhet skapar också större möjligheter till flexibilitet och till att anpassa storleken på uteverksamheten till föräldrars efterfrågan.

I den fortsatt förtätade staden skulle utegrupper på vissa förskolor i tätorten också kunna vara ett sätt att möta behovet av fler förskoleplatser när befolkningen i

staden ökar. I den förtätade staden är det en utmaning att hitta utrymme för nya förskolor där kraven på friyta enligt kommunens riktlinjer för förskolors och skolors utemiljöer kan tillgodoses. Detta gäller i synnerhet kopplat till behovet att organisera förskoleverksamheten i större enheter. Genom att planera verksamheten så att vissa barn har merparten av sin utevistelse på andra platser än förskolans egen gård, eller i direkt anslutning till den egna förskolan, så kan nya förskoleplatser tillskapas i staden där kravet på friyta inte behöver uppfyllas inom den egna förskolegården.

Förutsättningar för utegrupper

Arbete med utegrupper som en del av en större förskoleverksamhet innebär att hämtning och lämning sker på förskolan, vilket innebär samordningsvinster i samarbetet med den ordinarie förskoleverksamheten. Barn i utegrupperna som lämnas tidigt får en lugn start på dagen och äter frukost med övriga barn på förskolan. Barnen i utegrupperna kan avsluta dagen utomhus eller inomhus beroende på när de hämtas och barnens behov i övrigt. I övrigt är utgångspunkten att barnen är ute hela dagen och att de äter lunch och mellanmål utomhus, där de befinner sig. På vintern bör det dock finnas möjlighet att minska utomhusvistelsen och spendera mer tid inomhus, bland annat för att säkerställa barnens finmotoriska utveckling. Det är svårt, även med en väl utvecklad utomhuspedagogik, att arbeta med barnens finmotorik utomhus under den kallaste årstiden.

Ovan innebär att det behöver finnas någon typ av mindre hemvist på förskolan, även för utegrupperna. Det behöver också finnas plats för barnen att hänga sina kläder. Även om utevistelsen i första hand ska förläggas till andra platser än den egna förskolegården, är det bra om möjligheterna att vara ute hela dagen är goda även på den egna förskolan och i förskolans eget närområde.

Där barnen ska ha sin huvudsakliga utevistelse behöver det finnas möjlighet att söka skydd, ex. i ett vindskydd eller motsvarande, för återhämtning samt för att äta lunch och mellanmål när det är dåligt väder. Möjligheterna för utegrupperna att ta sig till de platser där de ska ha sin utevistelse måste också säkerställas. Grupperna kan promenera till platser i närheten av den egna förskolan. Vid längre avstånd är det att föredra om grupperna kan resa med kollektivtrafiken. Det måste också finnas möjlighet att leverera mat till de platser där utegrupperna ska äta lunch och mellanmål.

För att säkerställa hög kvalitet i uteverksamheten behövs slutligen kompetensutveckling när det gäller utomhuspedagogik. Under våren 2020 planeras en kompetensutvecklingsinsats inom området utomhuspedagogik riktad mot barnskötare i förskolan.

Lämpliga enheter för utegrupper

Frågan om organisering av utegrupper i olika former är aktualiserad inom bildningsförvaltningen sedan tidigare och redan idag finns en utegrupp på Månssonska villans förskola i centrala Trelleborg.

Bildningsförvaltningen har identifierat ytterligare enheter där det skulle kunna vara lämpligt att starta utegrupper. Det handlar om Smygehamns förskola, Modeshögs

förskola strax öster om Gislövs läge, och Högalids förskola som idag har sin verksamhet i tillfälliga paviljonger vid Vattentornet i Trelleborg.

I området kring Smygehamns förskola och Modeshögs förskola finns fina utemiljöer. Möjligheterna att anpassa lokalerna för att skapa hemvister för utegrupper bedöms vara goda. Dessutom ser bildningsförvaltningen att Skateholmsstugan i Beddingestrand, i någon form skulle kunna användas som bas för utegrupperna.

Även Högalids förskola har fina omgivningar som lämpar sig väl för utevistelse där de befinner sig idag. Inriktningen är att verksamheten ska kunna återvända till nya ändamålsenliga lokaler, på samma plats där Högalids förskola var lokaliserad innan verksamheten tillfälligt flyttades. När en ny förskola på platsen ska planeras bör det finnas med att lokalerna och utemiljön anpassas för att även utgöra bas för utegruppsverksamhet.

Förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

att uppdra åt bildningsförvaltningen, att utifrån kommunfullmäktiges uppdrag att etablera uteförskola, fortsätta planeringen för att starta utegrupper vid Smygehamns förskola, Modeshögs förskola samt Högalids förskola,

att av tekniska servicenämnden beställa utredning av åtgärder som behöver vidtas, exempelvis när det gäller anpassning av lokaler, för att möjliggöra utegrupper på ovan nämnda förskolor,

att bildningsförvaltningen återkommer till bildningsnämnden med en rapport senast i juni 2020,

att som beställning skicka beslutet tillsammans med samtliga beslutsunderlag till tekniska servicenämnden, samt

att skicka beslutet tillsammans med samtliga beslutsunderlag till kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden för kännedom.

Skickas till

Tekniska servicenämnden

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsnämnden

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag KF 2019-09-23 § 204 – Uppförande av uteförskola i Trelleborg

Protokollsutdrag BIN 2019-06-12 § 126 – Motion uteförskola – förslag från moderaterna i kommunstyrelsen förra mandatperioden

Intresse uteförskolor – enkätsvar (daterad 2019-06-05)

Tjänsteskrivelse BF (daterad 2019-05-21) - Motion uteförskola

Protokollsutdrag KF 2019-03-25 § 16 – Motion uteförskola

Tjänsteskrivelse KLF (daterad 2018-09-03) – Förslag från Moderaterna - om
uteförskola

Protokollsutdrag BIN 2018-05-31 § 81 – Förslag från moderaterna i
kommunstyrelsen: Etablera en uteförskola - remiss

Tjänsteskrivelse BF (daterad 2018-05-25) – Förslag från moderaterna i
kommunstyrelsen: Etablera en uteförskola – remiss

Förslag från moderaterna till kommunstyrelsen – Etablera en uteförskola